

Nr 29.

Av herr **Bengtsson** i Göteborg, om upphävande av tullen
å krita.

Under nu rådande förhållande då byggnadsverksamheten så gott som avstannat på grund av svårigheter att anskaffa samt dels på grund av oskäligt höga priser å byggnadsmateriel, torde det vara myndigheternas skyldighet att med till buds stående medel söka nedbringa kostnaderna å materiel för byggnadsverksamheten. Bland andra viktiga förnödenheter inom nämnda verksamhet är kritan, vilken som bekant användes nästan till allt vad till inredning av bostadslägenheter hör, såsom strykning av rumstak och delvis väggar. Vidare ingår kritan som en stor beståndsdel i linoleummattor, tapeter och kakelfabrikationen, framställning av vatten- och oljefärger, kitt m. m.

Då slammad krita nära nog är en råprodukt, i det att arbetet med slamningen är en mycket enkel process; som bekant blandas råkritan med vatten tills densamma blir en tunn lösning och får denna rinna genom långa rännor i vilka befintlig sand avsätter sig på botten. Kritan upptages, när massan blivit c:a en fot djup, lägges så på lavar i torklador, varefter den packas i säckar eller fat.

Då denna industri kommit i ett fåtal händer, kan man numera påstå att priset på krita gått upp oskäligt högt tack vare tullen. Genom att upphäva tullen, kr. 10: — pr ton på denna vara, kommer den icke blott att sänkas med dessa 10: — kronor, utan ägare av denna industri bleve dessutom nödsakade sätta priserna i en rimlig nivå med produktionspriset något som även skett i en del andra länder, där tullen icke utestänger en sund konkurrens. Att konkurrera på utlandsmarknaden med den svenska kritan skulle ställa sig fördelaktigt även utan tullen, då den svenska kritan anses vara den bästa.

Jämför man exportpriserna på den svenska krita finner man att dessa intill 1 februari 1915 varit för leverans till Norge c:a 21: 50 pr ton och till Tyskland före kriget Mark 22: 50 pr ton, till Finland 21: 50, till Antwerpen Mark 20: — och till Danmark kr. 25: — pr ton. Vilket dock icke hindrat att priserna i Sverge, det egna landet, hållits vid 50 kr. pr ton.

Räknar man årliga förbrukningen i Sverige till c:a 8,000 ton framgår det att tullen *skänker* den svenska kritaindustrien en extraförtjänst av 80,000: — pr år, en summa som de svenska förbrukarne naturligtvis få satsa. Förtjänsten blir ännu större, om man tar den prisskillnad i betraktande, som denna industri med tullens hjälp och tack vare sitt monopol lyckats uppdriva. Antag att genom den fria konkurrensen priset blott sänktes till 30: — kronor pr ton, vilket ju är 10: — kronor högre än genomsnittspriset på exportkrita, så skulle besparingen för svenska förbrukare bli avsevärd. Med ett tillverkningspris av exempelvis 20: — kronor pr ton är tullen 10: — kr. pr ton eller 50 % av värdet, vilket måste anses orimligt. Med denna motion har jag avsett att nedbringa priserna på nämnda vara samt ernå en fri konkurrens, som utan detta obefogade tullskydd förmår rycka upp de svenska fabrikerna, göra dem modernare och mera beredda att upptaga konkurrensen på utlandsmarknaden.

På grund av vad jag sålunda anfört får jag hemställa,

att riksdagen måtte besluta, att tullen å krita, malen, slammad eller fälld, kärleus vikt inberäknad, måtte upphävas.

Stockholm den 23 januari 1917.

Magnus Bengtsson.